

Stefan Banach 1892-1945

Przypadki decydują o losach ludzkich

Politechnika Lwowska na pocztówce z okresu 1910-1915.

Udostępnił prof. Władysław Alexiewicz.

Okres dziesięciu lat życia Stefana Banacha po zdaniu matury jest mało znany. Wiadomo, że w latach 1910–1914 studiował na Politechnice Lwowskiej uzyskując podyplom.

W lipcu 1914 roku, po wybuchu I wojny światowej, Banach opuścił Lwów i wrócił do Krakowa, aby zamieszkać u Franciszki Płowej. Nie został powołany do służby wojskowej z powodu leworęczności i wady wzroku w lewym oku.

Banach z pasją samodzielnie kontynuował studia nad matematyką, która stała się stałym elementem jego życia. Czytał książki i często dyskutował z Ottonem Nikodymem (1887–1974), wówczas nauczycielem gimnazjum w Krakowie oraz Witoldem Wilkoszem. Wszyscy trzej po latach zostaną profesorami matematyki.

Banach został „odkryty” dla matematyki przez Hugona Steinhausa (1887-1972), który po latach wspominał:

„Idąc letnim wieczorem 1916 roku wzdłuż Plant, usłyszałem rozmowę, a raczej tylko kilka słów; wyrazy „całka Lebesgue’a” były tak nieoczekiwane, że zbliżyłem się do ławki i zapoznałem z dyskutantami: to Stefan Banach i Otto Nikodym rozmawiali o matematyce. Powiedzieli mi, że mają jeszcze trzeciego kompana, Wilkosza.”

Spotkanie Steinhausa i Banacha miało niemal natychmiastowe konsekwencje naukowe i zaowocowało wieloletnią współpracą i przyjaźnią. Pierwsza publikacja Banacha, napisana wspólnie ze Steinhausem, opublikowana w „Biuletynie Akademii Krakowskiej” w 1919 roku, nosiła tytuł: Sur la convergence en moyenne de séries de Fourier (O zbieżności w przeciętnej szeregu Fouriera).

W tym samym roku, z inicjatywy między innymi Stefana Banacha, rozpoczęło działalność Towarzystwo Matematyczne w Krakowie, które w roku następnym przekształciło się w Polskie Towarzystwo Matematyczne.

Dnia 19 września 1920 roku, w krakowskim kościele Na Piasku, należącym do oo. Karmelitów, Stefan Banach w wieku 28 lat poślubił Łucję Braus. Świadkami na ślubie byli Witold Wilkosz i Władysław Socha.

Stefan Banach, w wieku ok. 22 lat.
Fot. udostępniła prof. Alina Banach.

Łucja Banach w wieku 35 lat.
Fot. udostępniła prof. Alina Banach.

NBP

Narodowy Bank Polski